

GRAAFIKA JA GRAAFILINE DISAIN

Graafika - joonte kunst

- Printmaking-graafika-vabagraafika
- Mõiste “graafika” hõlmab tänapäeva maailmas väga palju üsnagi erinevaid tähendusi.
- Viimane kümnend on näinud traditsiooniliste graafikatehnikate uut tõusu.
- Graafiku huviorbiiti võib kuuluda kõik alates etnograafilisest materjalist lõpetades kaasaegsete igapäevaelu praktikatega.
- Trükkikunsti leiutamisest saadik on graafika osaks olnud paljundamine, kopeerimine, tiražeerimine.
- Graafikat leiab tänavalt, avalikust ruumist ning galeriidest ja muuseumidest.
- **Graafikaks on olulisel kohal protsess.**
- Tehnikad on erineva iseloomuga ja oskus neid kombineerida annab suure vabaduse ideede väljendamiseks.
- Graafikas on nii palju võimalusi visuaalseks väljendamiseks, luuakse ja sünnib pidevalt palju erinevat.
- **Tehniline teostus ilma kandva ideeta ei moodusta täisväärtuslikku kunstiteost.**
- Graafika puhul on oluline protsess ja mängulisus trükkimisel.
- **Graafika trükkimisel ei ole kunstnikul kunagi täit kontrolli tulemuse üle, sest graafikapressi alt võib üllatusena tulla väga hea või halb tõmmis.**
- Joonistusoskus ei ole alati kõige olulisem, kuna trükkimine ise annab pildile oma karakteri.
- **Graafikatehnikad võimaldavad luua väiketiraaže, kus kõik tõmmised valmivad ükskhaaval ja käsitsi.**
- **Graafika eripära on pressi kasutamine töö valmimisel.**
- Kõik graafilised lehed valmivad alles siis, kuidas nad on läbinud trükkimise pressi abil. Tänu survele tekib trükijälg ning valminud lehte nimetatakse tõmmiseks.
- Kujutis saadakse tasapinna uuristamise/ söövitamise kaudu (sügavtrükk: ofort, kuivnõel, akvatinta, metsotinto) või kujutis saadakse tasapinnast kõrgematelt või katmata punktideelt (nagu kõrgrükkitehnikate ja siiditrüki puhul).
- **Lisaks võib kunstnik ühest algideest ning lahendusest lähtuvalt teha mitmeid nõ koopiaid, mis on küll väga sarnased, kuid mitte päris identsed. Iga selline teos muudetakse näiteks unikaalseks autori poolt käsitsi lisatud elementide kaudu.**

- **Graafika on tehnika, mis võimaldab kunstnikul oma originaalteost paljundada ehk tiražeerida viisil, mis ei kahanda uute kunstitööde väärtust.**
- Graafika puhul ei ole samasse tiraaži kuuluvad eksemplarid originaalteose koopiad (erinevalt näiteks masstoodetud plakatitest), vaid tegu on samalt trükiplaadilt saadud järjestikuste tõmmistega, mida on piiratud arv.
- Ajalooliselt on tavaks olnud tiraaži valmimise järgselt trükiplaat kas hävitada või teha sellele märke, et vältida hilisemat juurdetrükkimist.
- Piiratud tiraažiga kunstitöö väärtus on kõrgem.
- Graafika väärtus võib ajas tõusta nagu kõigi kunstiteoste puhul ning oleneb ka sellest kui suur osa tiraažist on läbi müüdud. Mida väiksem on tiraaž, seda haruldasem ja eksklusiivsem on kunstiteos.
- Väärtuslikumaks loetakse tiraaži varasemaid tõmmiseid.
- **Enamasti on graafika mõõtmets, mille mahutamine tavalisse elu- või tööruumi ei ole keeruline**
- **Tööde trükkimine toimub käsitsi.**

Uued tehnoloogilised lahendused - graafika jääb tahaplaanile ja graafiline disain keskne tegija

Graafiline disain

- **Kujundusgraafika (ka graafiline disain, tarbegräafika, rakendusgraafika) on teose või objekti graafiline kujundus. Kirja, värvi ja vormi abil kujundatakse ja näitlikustatakse pildikeeles informatsiooni.**
- **Kujundusgraafikat loetakse nii graafika kui ka disaini alaliigiks.**
- Graafilist disaini on tänapäeval aina raskem üheselt defineerida, kuna see hõlmab suurt hulka erinevaid tegevusi ja loominguulisi väljundeid.
- **Valdkonnana on graafiline disain äärmiselt mitmekesine: visuaalkommunikatsiooni läheb vaja peaaegu kõigil elualadel (poliitika, aktivism, reklaam, kunst, ajakirjandus jne.**
- **Vahendeid, mida selles protsessis kasutatakse, on mitmeid: kiri, märk, värv, pilt, liikuv pilt, kompositsioon, vorm jne.**
- **Disainitav objekt ei ole iseseisev/sõltumatu kunstiteos, vaid tegeleb kommunikatiivse probleemiga - kutsub, keelab, õpetab, teavitab, vihjab jne. Põhiline küsimus on kuidas ümbritsevas maailmas sõnumeid nähtavaks teha.**
- **Visuaalsed lahendused nii veebis, trükis kui mistahes pindadel.**

- Kujundusgraafika tooted/teosed on näiteks pakendid, kaubamärgid, logod, voldikud.
- On oluline, et disaineril oleksid teadmised ühiskonna toimimisest, psühholoogiast, ajaloost, tehnikast, kultuurist.
- Enne kujundi või kujunduse loomist tuleks arutleda põhjalikult läbi erinevad lahendusvariandid ning samuti see, kellele töö on suunatud. Selle tulemusena võib selguda, et logo asemel on vaja koostada hoopis äriplaan või flaieri asemel audiovisuaalne klipp.
- **Lahenduseni jõudmiseks on meetod olulisem kui meedium.**
- **Looming toimub enamasti kasutades digitaalseid disainitööriistu.**
- Graafilise disain on midagi enamat, kui pelgalt atraktiivsete visuaalide loomine.
- Tavaliselt töödel masstiraaž.